

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

Tractatus VII. De indulgentijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

TRACTATUS VII.

De Indulgentiis.

CAP. I.

Quid sit Indulgentia?

Indulgentia est poenae temporalis Deo debita remissio extra sacramentum per applicationem satisfactionis Christi & Sanctorum. Pro cuius intellectu, notandum est. Etsi Christus infinite pro peccatis totius mundi satisfecit Deo patri, meruitque nobis gratiam & gloriam teste Apost. ad Ephes. 2. tamen ex infinito isto thesauro meritorum Christi, necesse est, hominibus fieri efficacem applicationem, seu per ipsius specialem intentionem, quomodo Luc. cap. 7. Mariae Magdalenae, & cap. 21. Larroni peccata plenè remisit: seu per usum sacramentorum, praesertim baptismi, in quo omnis culpae & poenae reatus extinguitur; seu denique per voluntatem S. Pontificis, tanquam Christi in terris vicarii, ac dispensatoris generalis, cōuenienter illud Matth. cap. 16. *Es tibi dabo claves regni caelorum, quodcumq; solveris super terram, erit solutum & in caelis.* Quae verba cum gratiam & beneficium contineant, Ecclesiae à supremo eius principe, sine cuiusquam incommodo concessa, in sua generalitate relinquenda, & nullo modo restringenda sunt. Quare ita argumentari licet: **Omne vinculum, quo homo impeditur ab in-**
gressu

gressu cœlorum, solui potest à S. Petro & successo-
ribus eius per potestatem à Christo concessam. Ta-
le autem est etiam vinculum temporalis pœnæ, post
remissionem culpæ, sæpe numero restantis: Ergò
illud quoque vinculum à pastore Ecclesiæ remitti
potest, quam remissionem indulgentiam appella-
mus.

Iustus in hac vita non solum pro suis, sed etiam
pro aliorum iustorum peccatis ob charitatis unio-
nem, per Christi merita satisfacere potest. Si autem,
cum opera satisfactoria exercent, ipsimet tali fructu
non indigeant (vel quia non peccarunt, sicut B. Vir-
go, vel etiam peccarunt, plus doloris ac pœnitentiæ su-
stinuerunt, quam pro peccatis merebantur, sicut S.
Martyres) ut verò eiusmodi satisfactiones, vel ne-
mini speciali intentione applicent, qui fructus satis-
factionis capaces non sunt, seu quia pro peccatis suis
satisfecerunt, seu quia in peccato mortali constitu-
ti sunt; tali casu nemo dicere debet, satisfactiones
inanes abire, sed potius liberalissima voluntate Dei,
magis propensi ad miserendum, quam puniendum;
ipsiusque etiam iusti satisfaciendi formali, aut vir-
tuali intentione, fructum satisfactoriorum redundan-
tium committit Ecclesiæ, ut in communi quasi the-
saurario eius repositus, per Christi vicarium fidelibus
dispensetur. Nam bona communitatis ait S. Thom.
distribuuntur singulis à communitate secundum ar-
bitrium eius, qui communitati præest.

Satisfactiones sanctorum abundantes concurrunt
ad indulgentiam seu remissionem culpæ temporalis
per modum causæ particularis & proximæ: at
verò

verò satisfactiones Christi per modum causæ vniuersalis & primariæ, siquidem satisfactiones sanctorum per se atque intrinsecè dependent ab infinita Christi satisfactione, & ab ea omnem vim accipiunt. Neq; verò ea in re, quidquam derogatur Christi potentia & satisfactioni, quin magis illustratur, quando tanta esse ostèditur, vt non solum in re ipsa abundet, sed etiam in sanctis, quibus per virtutem & motionem suam vti solet, tanquam instrumentis, ad hominum spiritualem salutem.

4 Concessio indulgentiarum & Ecclesiasticæ iurisdictionis voluntariæ; cum sit gratia & beneficium; quippe condonatio pœnæ in purgatorio: quare ad illam non requiritur certus ordo, sed potestas iurisdictionis, quare Episcopus potest indulgentias subditis suis concedere, licet nondum consecratus aut sacerdos sit.

5 Indulgentiæ non nisi subditis conceduntur, quia sicut à Iudice non suo nemo ligari potest: ita nec absolui. Exempti tamen participes se reddere possunt indulgentiarum Episcopaliū, cum ea in re sicut & in dispensationibus vtorū, &c. subiicere se possint iurisdictioni diæcesani sui, ne quod ipsis gratiosè concessum est priuilegium exemptionis, in eorundem dispendium cedat. Adde quod vnus Episcopus subditis suis facultatem dare possit lucrandi indulgentias Episcopi alterius, denique ipse etiam Papa, Episcopus, concedens indulgentias, fieri potest particeps indulgentiarum.

6 Indulgentia cum sit beneficium principis nemini præiudicans, latè interpretandum est, modò constet de potestate & sufficiente causa concedendi, v. c. si dubitetur de voluntate concedentis, vtrum voluerit

merit dare indulgentiam amplam, vel restrictam
secundum personas temporis durationē &c. be-
nignior interpretatio fieri debet. Vnde si Papa
vel Episcopus concedat Indulgentiam alicui Ec-
clesiæ, intelligi debet de perpetua, nisi restrictio
facta fuisset per regulas Cancellariæ.

NB. In materia fauorabili V. C. concessa in-
dulgentia populo venit etiam Clerus, & nomine
Cleri etiam Episcopus & Religiosi comprehen-
duntur, non item in materia odiosa. Quod si du-
bitetur de potestate concedentis indulgentiam
tam amplam, tum potius restringenda est, cum a-
liquin periculum sit, ne iuri diuino derogetur, &
per indiscretas indulgentias disciplina Ecclesiasti-
ca eneruetur.

C A P. I I.

De Antiquitate Indulgentiarum.

Indulgentiarum Vsus probari solet ex Apost. 2. i
ad Cor. 2. Vbi Corinthium incestuosum, quem
absens ante excommunicauerat 1. Cor. 5. & pœ-
nitentia Ecclesiasticis subiecerat, ne nimia tristitia ab-
sorberetur, rogantibus etiam pro illo Corinthijs,
absoluit; remissa illi, per clauium spiritualium
potestatem pœna adhuc restante, cuiusmodi con-
suetudo deinceps etiam in Ecclesia viguit, vt pec-
catoribus ob scandalosa crimina, publica pœni-
tencia imponeretur, sed etiam vt ipse pœnitens,
peccata sua apud Deum congrua satisfactione
soleret.

Bbbb Indul-

Indulgentia, seu remissio pœnæ iniunctæ, notatum est in ordine ad Ecclesiam, sed etiam in ordine ad Deum, ut etiam Deo satisfactum sit, ut quod Martyrum desiderio, & Ecclesiasticorum Prælatorum autoritate remittatur, etiam apud Deum condonatum sit.

C A P. III.

De diuisionibus Indulgentiæ.

1 Indulgentia vel est totalis seu plenaria (sic dicta, quia illimitatè conceditur, ut omnem pœnam in Purgatorio pro peccatis luendam remittat) vel partialis, quæ limitatè conceditur, ut partem aliquam pœnæ remittat, talis est Indulgentiæ tertiæ partis peccatorum; aut indulgentiæ vnius anni, vel plurium annorum. Nam Ecclesiastica consuetudine olim receptū erat, ut pro grauioribus criminibus 7. annorum pœnitentia imponeretur. Alia partialis Indulgentia etiam dicitur *carena*, id est, carentia, siue ieiunium in solo pane vel aqua per dies 40. Item quadrægena pœna, per quadragesimam subeunda imposita. Quapropter cum Indulgentiæ vnius anni, indulgentiæ septennis, vel vna carena conceditur, sensus est, remitti tantam pœnam peccatis debitam, quanta deleretur per pœnitentiam vnius anni, vel 7. annorum, aut per 40. dierum ieiunium in pane & aqua, secundum canones pro peccatis imponi solitum.

2 Olim Indulgentiæ fermè tantum concedebatur

tur de pœnitentiis iniunctis, nunc vero etiam de non iniunctis, sicut probabile censent Palud. Suarez, Gabriel, Coninck. Vbi maius conceditur, etiam minus concessa esse videtur. Quæ regula in iis locum habet, quæ eiusdem generis sunt, siue ad eandem potestatem spectantia. Atque plus seu maius quiddam est, remittere pœnitentias à sacerdote iniunctas, quippe non diuino tantum iure, sed humano etiam præcepto debitas & determinatas. Minor autem remissio est, si nulla pœnitentia sacerdotis imperio ex soluenda restet: quare talis indulgentia facilius conceditur, cum non ita eneruans sit disciplinæ Ecclesiasticæ. Ergo indulgentia data de iniunctis, extendenda etiam videtur ad non iniunctas, idque spectata consuetudine, quæ nunc in Ecclesiis viget, quia alioquin non ita magnam utilitatem hodie indulgentiæ haberent: quandoquidem pœnitentiæ, quæ pro peccatis iniungi solent, exiguæ sunt, & sæpè tantum loco Medicinæ seu alicuius curationis peccati imperatæ, quas omnimode implere expedit.

NB. Si cui pœnitentia à sacerdote imposita difficilis sit, vt appareat non per modum medicinæ præcauentis impositam fuisse: sed per modum satisfactionis, tunc non prohibetur aliquis vt indulgentia ad pœnitentiam diluendam, idque etiam Confessarii obseruare possunt, vt pœnitentiam, de qua pœnitens queritur, commutent in aliam leuiorem per modum medicinæ imponendam, præcipiendo pœnitenti, vt alicuius indulgentiæ se participem reddat.

Porro Indulgentia diuiditur in personalem

Bbbb 2 (quæ

(quæ certis personis conceditur sine determinatione ad rem materialem) & Reale (quæ alicui rei materiali, v. c. rosarijs imaginibus &c. affixa est.

- 3 Si indulgentia localis (quæ loco affixa) concessa est cum determinatione temporis, V. C. diei, tunc qui sæpius in die Ecclesiam visitat, semel tantum lucratur indulgentiam, secus si sine determinatione concessa est Ecclesiam visitantibus, cum non sit ratio restringendi ad vnam vicem.
- 4 Nomine Ecclesiæ, cui indulgentia conceditur, lucranda à visitantibus, etiam adiunctum cæmisterium intelligi debet, quia in fauorabilibus verba latè interpretanda.
- 5 Loco diruto sine spe ædificandi, vel in alium locum sub eodem patrono, & cum omnibus privilegijs transferendi, pereunt indulgentiæ concessæ locales, quod si Ecclesia diruta in eodem loco re-ædificetur, retinet indulgentiam sicut & alia privilegia, quippe cum moraliter eadem Ecclesia censetur.

C A P. IV.

Quinam Ecclesiæ Pastores, & quo iure indulgentias concedere possint.

- 1 Summus pontifex potestate à Christo accepta, Sadeoque diuino iure indulgentias tum generales, tum partiales ex rationabili causa omnibus fidelibus dispensare potest. Etiam Concilium generale, quatenus incluso capite totum corpus Ecclesiæ

desiæ repræsentat. Non vero vacante sede non potest indulgentias generales Christi fidelibus concedere, sed solum ea præstare, quæ præcisè necessaria sunt ad regimen Ecclesiæ, donec electio Pontificis facta sit.

Inferiores verò Papa, Episcopi ex concessione summi Pontificis indulgentias largiuntur, idque adeò, quia illi immediatè iurisdictionem à Christo non accipiunt, vt dixi c. 7. n. 3. de legibus, & est vna ex causis grauioribus, quæ ad summam potestatem, adeoque supremum in Ecclesia pastorem pertinere debet.

Episcopi communi iure (concil. Later.) vnus² anni indulgentias dare possunt pro die anniuersariæ dedicationis templi, & ob aliam NB. iustam causam 40. dies; ratio, quia alioquin per superfluas indulgentias clauis Ecclesiæ contemnuntur, & pœnitentialis satisfactio eneruatur.

NB. Plures Episcopi possunt vni Ecclesiæ singuli, anni vnus indulgentias largiri, talis enim concessio non excedit limites iurisdictionis, cum propriè non fiat loco sed personis subditus in ordine ad talem locum. Et potest postea Episcopus loci proprius indulgentiam istam trahere ad suos, etiam subditos, si ipsis licentiam det liberandi.

NB. Episcopi viuis tantum & non defunctis indulgentias concedere possunt, quia solum concessum est Episcopis, quasdam indulgentias concedere subditis suis. Ergo hæc facultas non extenditur ad defunctos.

Praelati Ecclesiastici, qui Episcopi non sunt & non iure ordinario (sicut Episcopi, quibus id ma-

Bbbb ; ximè

xime conuenit) tamen ex consuetudine speciali aut generali indulgentias interdum largiri possunt.

NB. Nemo per consuetudinem sine tacito saltem consensu Pontificis potest praescribere potestatem indulgentiarum, nam cum talis potestas se extendat ad tollendas poenas Deo debitas, non potest ea sine voluntate ipsius Dei, aut eius Vicarij alicui competere, vt docet Suarez.

Contrarium tamen probabiliter docent Host. & Abb. nam etiam parochus dispensationem in votis potest per consuetudinem perscribi: cum tamen dispensatio ista etiam soluat animas in foro Dei, vt proinde sine voluntate Christi, aut eius vicarij, nemini competere possit. Et licet S. Pontifex specialiter nesciat consuetudinem, satis tamen eam approbare censetur, quando generali lege & praxi vult & consentit, vt Ecclesiastica Iurisdictio per longauam consuetudinem bona fide praescriptam acquiratur: cum alioquin in Ecclesiae perturbationem & periculum animarum cedere possit, si quae per talem consuetudinem ab Ecclesiae Praelatis fiunt, irrita forent. Idem sentiendum de iurisdictione in foro poenitentiae a peccatis absoluendi, quae cum bona fide vsucapi potest.

Per Communicationem bonorum operum ac meritorum factam personis, ac si membra essent Religionis, proxime ac directe non applicantur satisfactiones subditorum sed fructus iste communicationis praecipue prouenit per modum impetrationis de congruo quippe cum ratio amicitiae postulet, vt Deus propter amicos suos, etiam alijs

illis benefaciat, qui illis amicitia coniuncti sunt, etiam sine intentione applicandi.

Communicatio vero operum bonorum ac meritorum facta personis ac si membra essent Religionis, non habent rationem indulgentiæ: nam indulgentiæ viuis conceduntur per modum iurisdictionis & absolutionis à pœnis Deo debitis per applicationem satisfactionum Christi. Prælati autem ordinum talis facultas non competit propter defectum iurisdictionis, & superabundantes satisfactiones iustorum non colliguntur in particularibus quasi thesauris Ecclesiarum, vel ordinum, sed veniunt in communem thesaurum vnius Ecclesiæ vniuersalis, vt per vniuersalem eius pastorem dispensentur. Interim certum est, quod participantibus bonorum alicuius Religionis interdum per gratiam sedis Apostolicæ eadem indulgentiæ concedantur, quæ ipsis met Religiosis.

Quod vero per eiusmodi generalem bonorum spiritualium communicationem directe & immediate non applicentur satisfactiones subditorum Prob. Vel enim Prælatus opera subditorum satisfactoria applicaret, antequam fiunt, vel postquam facta sunt.

Neutrum dici potest; Non hoc posterius, quia fructus bonorum operum satisfactorius, si vel nemini, vel inhabili applicatus superabundat, in cõmuni thesauro Ecclesiæ permanet; ac S. Pontifici eorumque qui ab ipso potestatem acceperunt, dispositioni subiacet.

Nec primum dici potest, quia id cederet in

perturbationem & grauamen subditorum, daturque locus præuentioni: ita ut si subditi pro suis, vel aliorum peccatis speciatim satisfacere intenderent, incerti essent, num forte Papa vel Prælati, ipsis inscijs, & non consentientibus, fructum omnem, vel partem eius alteri iam applicuisset.

- 6 Religiosus, qui contra præceptum Prælati fructum boni operis alteri applicat, licet malè faciat (eo quod per obedientiæ votum ita suam voluntatem superioris imperio subiecerit, ut iustum eius imperium nihil licitè velle possint) tamen applicatio valet, quia fructus & opera bona Religiosi dum fiunt, subiacent particulari dominio ipsius: non enim ita Religiosi domini esse desinunt suorum liberorum actuum, sicut terrenarum substantiarum.

C V P. V.

An & qualia causa ad concedendas indulgentias requiratur.

- 1 Non tantum ut licitè, sed etiam ut validè indulgentia concedatur, pia & rationabilis causa requiritur, ratio est, quia minister non potest validè remittere, aut dispensare iura domini sui, siue voluntate eius rationabiliter præsumpta: Papa autem, alique Episcopi dādo indulgentias peccatorum, dispensant in iure Christi ac Dei: partim quia obligatio soluendæ pænæ pro peccatis erga Deum est: partim quia thesauris satisfactionum sub Dei ac Christi tantum dominio, Ministrorum
autem

autem eius fideli dispensatione est. Ergo Papa & Episcopi validè non concedunt indulgentias, sine voluntate Dei, ac Christi, quæ nimirum est, ut pœna secundum ordinariam iustitiæ legem debita, non remittatur, atque thesaurus satisfactionum non dispensetur in destructionem, sed in ædificationem, id est, ita ut ad maiorem Dei gloriam dispensatio cedat: hanc enim, ut Deus ipse in omnibus suis operibus intendit, Prov. 16. sic & Ministri eius intendere debent. Quæ ratio sumitur ex cap. 14. Matth. Quis, putas est fidelis & prudens dispensator, &c.

NB. Licet indulgentia spectata præcisè, uti est remissio pœnarum Deo deuitarum, tantò maiorem, eamque publicam causam requirat, quanto maiori Communitati, vel toti Ecclesiæ conceditur, quam si particulari personæ, vel congregationi concederetur, quatenus tamen consideratur cum opere pio simul imposito, per quod fideles ad publicas orationes, sacramentorum frequentationem, &c. alliciuntur, non parum lex hoc capite augetur causa indulgentiæ concedendæ.

Fieri solet, ut alij alijs plus de indulgentia V. C. plenaria consequantur, quia plus conatus & deuotionis adhibeat. Nam qui tepidè opus iniunctum peragunt magnam pœnam pro peccatis commissis debentes, in eo etiam tunc causa tantæ remissionis ipsius respectum deficit.

Tametsi accidat, indulgentiæ concessionem propter defectum causæ irritam esse, aliæ tamen per accidens adiunctæ facultates, V. C. absoluen-

di à referuatis, eligendi Confessarium, dispensandi in votis, sicut in Iubilæo fieri solet, subsistunt, quippe eiusmodi fauoribus ex solo humano iure pendentibus, ideoque liberè dispensationi Pontificis subiectos haud infirmantur. Quod non intelligas, quasi dispensatio in votis sine iusta causa ad libitum pontificis fieri possit, sed quod potestatem ex causa rationabili dispensandi in votis cuiuslibet arbitrato suo committere possit.

C A P. VI.

Quenam condiciones requirantur in eo, qui indulgentias lucraturus est.

- 1 **I**ndulgentiæ propriè tantum dantur Christianis baptizatis, utpote super quos Ecclesiæ tanquam membra iurisdictionem habet. Et tamen probabile prodesse etiam Catechumenis per modum suffragij, cum Catechumeni reuera per fidem & charitatem Christo vniti, sint aliquo modo membra Ecclesiæ.
- 2 Cum homo indulgètiã lucraturus est, (præconsiderato, quod debeat esse subditus concedentis, & non excommunicatus maiori) etiam in gratia Dei esse debet. Ratio, quia reatus pœnæ nunquam aufertur, nisi ablata culpa. Vnde sequitur non posse aliquem plenam omnium peccatorum indulgentiam consequi, nisi omni etiam culpa veniali liber sit, nam alioquin homo, quamuis iustus, non consequetur indulgentiam pœnæ ijs venialibus peccatis respondentem, quibus ad-
huc

huc effectus est. Inferitur secundò, licet absolute
 necessarium non sit, ad indulgentiam lucrandam,
 ut aliquis opera præscripta in statu gratiæ impleat,
 tamen in Dei gratia homo esse debet, quando in-
 dulgentiam consequitur, quod probabiliter acci-
 dere existimatur, cum opus ad lucrandam indul-
 gentiam requisitum, omnino completur. Igi-
 tur opera danda est, ut eo præsertim tempore ho-
 mo ab omni mortali liber sit, quin etiam à venia-
 libus, si plenam omnium peccatorum indulgen-
 tiam obtinere velit. Cæterum cum opus præscri-
 ptum perficiens in statu peccati mortalis, minus
 gratiam Deo obsequium præstet, ideoque non
 satis efficaciter ad finem ab Ecclesia intentum o-
 peretur, ut integram indulgentiam lucrari possit,
 valde consultum est omnia opera in Dei gratia
 adimplere.

Nisi opus præscriptum impleatur, indulgentia 3
 obtineri non potest, excepto, si pars omissa sit tam
 parva, ut eius omissio moraliter non æstimeretur,
 vel si in Bulla concessionis iusto impedimento
 impeditis, alia ratione subventum sit, quod ex ra-
 tionabili voluntate, indulgentiam concedentis
 pendet.

Opus bonum præscriptum, ita impleri debet, 4
 quatenus conducit ad iustitiam causæ finalis, ob
 quam indulgentia conceditur.

Ad lucrandam indulgentiam non requiritur 5
 actualis intentio, sed sufficit habitualis, seu inter-
 reatua, cum enim vnus iustus alteri iusto, etiam
 ignoranti satisfactiones suas applicate possit, cur
 non etiam pastor Ecclesiæ satisfactiones Christi
 satisfactio-

& sanctorum per indulgentiam applicare queat homini V. C. à sensibus alieno & mox morituro. Deinde natura indulgentiæ non postulat necessariò actualem intentionem, nec Bullæ verba hoc significant cum solum dicatur indulgentiam V. C. plenariam consequendam fore à fidelibus, qui tali die Ecclesiam piè visitarunt, id totum autem fit, etsi quis actualem intentionem non habeat, indulgentias lucrandi.

Si alius, iussu vel rogatu tuo opus perficit, sit causa ipsius operis, vt si iubeas famulum tuum orare, ieiunare, vel similia opera personalia exercere, non lucraberis indulgentiam concessam orantibus, ieiunantibus, cum verè ac propriè non ores, nec ieiunes.

Sin verò ille alius non sit causa propria operis, sed nudum instrumentum materialiter tantum concurrens, vt si des eleemosynam per manum famuli, haud dubiè lucraberis indulgentiam concessam ijs, qui eleemosynam dederunt, nisi exprimat in Bulla, vt tale opus reale in propria persona fiat.

¶ Vna oratione non potest aliquis pluriùm numismatum similes indulgentias lucrari, V. C. si quis habeat secundò numisma, quorum singularis indulgentia vnus anni concessa est, dicto vno pater & Aue, semel duorum annorum indulgentias non lucrabitur. Ratio, quia hæc censetur esse mens Pontificis, cum opus bonum plerumque adiungi soleat ad supplendam iustitiam, seu causam indulgentiæ, qui finis non ita obtinetur, si vno opere exhibito, plures indulgentias similibus rebus

rebus promissas lucrari liceat. Confirm sicuti ad indulgentiam vnam lucranda requiratur opus semel fieri; ita ad indulgentiam duplam requiratur opus repetitum seu duplicatum. Excipe, nisi opus repeti non possit, uti est S. Communio.

Si in Bulla fiat mentio confessionis, intelligitur id iuxta stylum Ecclesie, de mortalibus non solum contritis, quæ sunt materia necessaria Confessionis: & non de venialibus, nam Confessio peccatorum requiri solet, ut per eam certius ac securius tollatur obex consequendæ indulgentiæ, talis autem obex non sunt peccata venialia.

Contritio mortali peccatori non sufficit ad lucrandas indulgentias, nisi illi propter defectum Confessarij impossibile sit confiteri, tunc enim præsumi poterit mentem Pontificis esse, ut tunc sufficiat contritio, alioquin Pontifex exigit Confessionem mortalium ut per eam certius & securius obex indulgentiæ lucrandæ tollatur, cum plerumque non satis certi sumus, nos habere contritionem perfectam.

C A P. VII.

De Indulgentiis, quæ defunctis à S. Pontifice applicantur.

Certum est, quod summus Pontifex defunctis in Animabus in purgatorio Indulgentias impartiri possit; id ostendit praxis Ecclesie; & cū quibus prius

priuatus satisfactiones suas defunctis applicari possit, cur non etiam pastor Ecclesiae applicare posset satisfactiones Christi & Sanctorum, lucrans indulgentias defunctis, non est necesse, vt sit in gratia Dei, cum indulgentia Effectum consequatur.

2 Indulgentia concessa viuis non potest etiam defunctis applicari, nisi in concessione exprimitur; quia indulgentia pender, sicut ab autoritate; ita & a voluntate concedentis.

3 Summus Pontifex indulgentias dat per modum suffragij defunctis, (exhibendo Deo satisfactionem & quasi precii solutionem adiunctis precibus, vt eam misericorditer acceptare dignetur ad liberationem animarum, nec applicat per modum iurisdictionis, quia non habet iurisdictionem, ideoque nec potestatem absoluendi erga defunctos, quippe qui iam alieni fori sunt. Nec Indulgentia pro defunctis concessa certum effectum & infallibilem) habet, sed tantum prodest per modum impetrationis. Secundum liberalem Dei acceptantis voluntatem. Quia iudex supremus non tenetur commutationem poenae sibi debitae admittere, nisi ad id se promissione aliqua obligarit, sed Christus non obligauit se ad acceptandas satisfactiones ab Ecclesia pro liberatione defunctorum, sed pro viuis tantum. Matth. 26. Ergo.

4 Credibile est, quod Deus facilius acceptet indulgentias oblatas pro iis defunctis, qui ex hac vita decesserunt magis digni tali condonatione, puta, si pro peccatis suis ipsimet satisfacere, &
Indul-

Indulgentias ab Ecclesiæ pastoribus concessas lucrari studuerunt, & pro defunctis diligenter orant.

C A P. VIII.

De iubileo.

Annus Iubilei (ad imitationem veteris testamenti sic dictus, & Romæ cum plenissima peccatorum indulgentia magno gaudio ac solennitate celebrari solitus) olim illud Bonifacius VIII. ante anno 300. centesimo quoque anno celebrari statuit, non quod ille primum introduxerit, sed quod veteri traditione & maiorum monumentis testatum confirmarit. Postea Clemens VI. eum ad annum 50. reuocauit, eo quod paucorum hominum vita ad annum illum centesimum pertingebat. Denique Paulus II. Iubileum ad annos XXV. reduxit. Eodem autem anno Iubilei omnes indulgentiæ extra urbem per totum orbem suspenduntur, idque ob maiorem celebrationem S. Iubilei, si eius indulgentia sola vigeat & floreat Romæ, fideles tanto auidius ad eam lucrandam accelerent.

Finito anno Iubilei, indulgentiæ plenariæ extra urbem vim suam recuperant, interea irritæ existentes.

Suspensio Indulgentiarum intelligitur quo ad omnes viuos etiam in mortis articulo constitutos (vtpote non necessariorum ad salutem) sed non quo ad defunctos, quominus eis profint, per

per modum suffragij concessæ indulgentiæ plenariæ.

In anno Iubilei suspensæ sunt facultates (absoluendi à peccatis) quæ à sede Apostolica datæ sunt, in ordine ad Indulgentias plenarias consequendi.

Aliquæ plenissimæ indulgentiæ instar Iubilæi cum gratijs & facultatibus annexis à sede Apostolica interdum concedi solent (sicut factum anno 1628.) durantes plerunque ad 2. hebdomadas seu 15. dies, post promulgationem in quolibet loco factam.

Indulgentiam instar Iubilæi concessam lucratur, qui in Sabbatho vel feria 6. antecedente primam Dominicam, de peccatis confiterur, tum quia id Ecclesiarum praxis ostendit propter multitudinem confitentium, tum quia ex communiori Doctorum sententia Confessio sacramentalis necessaria non est ad lucrandum Iubileum, si quis mortalia peccata non habet.

Ad lucrandam Indulgentiam Iubilæi durantis per 15. dies, in quibus etiam 3. Dominicæ, vtpote materia fauorabili comprehenduntur, nihil referre videtur, vtrum quis sacram communionem anteponat aut postponat alijs in Bulla præscriptis operibus. Ratio, quia id approbat Ecclesiarum consuetudo, optima legum & priuilegiorum interpretres. Secundò, quia beneficium Principis sine necessitate restringendum non est, sed quatenus verba patiuntur, late interpretandum. Et si vero in Bulla dicatur, vt qui de peccatis confessi, trina ieiunia, Eleemosynam & Ecclesiæ visitationem per-

peregerint, indulgentiam lucrentur. Commodus tamen & valde vlitatus sensus est, vt si hæc omnia quocunque tandem ordine impleta fuerint, indulgentiam consequi liceat: consultum tamen est prius confiteri, vt reliqua omnia opera in gratia Dei peracta, maiorem merendi & impetrandi à Deo vim habeant.

Indulgentiam Iubilæi tantum semel aliquis intra 15. dies consequi potest, cum sit indulgentia non perpetua, sed ad tempus determinata, V. C. duæ hebdomades &c. Videtur enim Prælatus tale temporis spacium definire, vt intra illud quiuis, cum sibi oportunum fuerit, indulgentiam semel lucrari possit. Interdum verò duplicatum tempus assignat, videlicet 2. hebdom. vt quibus prima hebdomade oppurtunitas non fuit, altera consequi possint: non quod ijdem sæpius.

Illi qui in contraria etiam probabili sententia sunt, probant ex eo, quia beneficium principis nemini præiudicans, latè interpretandum est, quatenus verba patiuntur. Nihil autem repugnat proprietati verborum, si dicamus indulgentiam concessam omnibus prima vel secunda hebdomade confitentibus, ieiuantibus, &c. posse vtraque hebdomade obtineri ab ijs, qui opera præscripta repetunt, sed respondetur ad hæc. Verba concessionis, quantumuis fauorabilis, ita tamen interpretanda esse, vt à voluntate concedentis rationabiliter præsumpta non tecedamus. Præsumptionem autem illam vnice tantum concessionis accimus tum ex consuetudine Ecclesiarum, tum inconuenientibus, quæ sequi possent ex nimia

Cccc facili-

facilitate & frequentia indulgentiarum, praesertim cum earum concessio irrita sit, nisi sufficiente causa nitatur.

Si quis bona fide à reseruatis peccatis absolutus fuerit animo lucrandi indulgentiam Iubilei, rata est absolutio, et si postea animum mutet culpate vel inculpate. Deinde, si aliquis bona fide tanquam lucraturus Iubileum, confiteatur sua peccata vnum vel alterum reseruatum per obliuionem, mortaliter non culpabilem omittens, is absoluitur saltem indirectè, etiam à reseruatis, ita vt sublata reseruatione, vel eidem, vel alteri confessario, etiam post tempus Iubilei confiteri possit alia ratio est, de oblita commutatione votorum quia absolutio, virtute Iubilæi facta, non cadebat super absoluteione votorum obliuorum. Qui vna hebdomade praestat opera, sed sacramenta penitentiae & Eucharistiae altera hebdomade perficit, videtur lucrari indulgentias, si id faciat ob istam causam aut necessitatem idque secundum epieikeian ex mente pontificis, & quia etiam implentur verba Bullæ, alioquin sine causa diuidere opera, ita vt prima hebdomade ieiunetur, altera communicetur, non lucrari indulgentias, sentit probabilititer Henriquez, quia Bulla Papalis significat, intra hebdomadem opera omnia praestanda esse, concessio autem liberalis non subsistit, nisi conditio impleatur, sub qua fit. Quare ita in praxi obseruandum, vt eadem hebdomade opera omni praestentur, quia id procul dubio securius est.

Credibile est, quod Ciuis peregrinaturus opera

opera etiam in alia diœcesi perficere possit ad Indulgentiam Iubilei lucranda, quia si processio- ni intersit, vel in Ecclesia designata oret, nihil interesse videtur, ubi ieiunet, imò etiam ubi con- creatur & communicet, cum hoc tempore cui- us ordinatio, cuiusq; loci exposito sacerdote con- creari licitum sit, sicut ex verbis Bullæ colli- gitur.

Senes & adolescentes alioquin excusati à ie-¹² iunio, tamen ieiunare debent, si indulgen- tiam Iubilei lucraturi sint, quia Iubileum non continet præceptum ieiunandi, sed solum con- siliium cum promissione indulgentiæ, sed etiam adolescentibus, sicut & senibus, non infirmis consultum est, interdum ieiunare. Ergò non poterunt Iubileum consequi, nisi id opus con- siliij seu supererogationis impleant. Infirmis & non potentibus ieiunare, item pauperibus et- iam opera pia æquivalentia imponi debent.

Indulgentia Iubilei ita hodie concedi solet¹³ non per opera V. C. ieiunia, alioquin sub præ- ceptum cadentia satisfieri possit.

Constat enim ex praxi, si promulgatio ieiunij incidat, in ieiunium quadragesimæ vel 4. temporum. Ieiunia illa, quamvis in præ- cepto sint, ita reputari ad lucrandum Iubileum, ac si in præcepto non essent, idem sentiendum ac ieiunio ex voto. Nihil enim repugnat, quo- minus vno actu pluribus obligationibus satis- fiat, dummodo & natura talium obligatio- num id patiat, & intentio obligantis non re- pugnet.